

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
Ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Међународни дан сећања на преминуле од AIDS-а, 19. мај

Ovogodišnji Међународни дан сећања на преминуле од AIDS-а obeležava se 19. maja manifestacijama koje imaju za cilj povećanje informisanosti, promovisanje solidarnosti i zajedničkih akcija u oblasti prevencije HIV infekcije i AIDS-a. To je prilika da se oda počast onima koji su izgubili živote tokom pandemije uzrokovane HIV-om i pruži podrška osobama koje žive sa HIV-om. Koordinator 41. globalne kampanje posvećene sećanju na преминуле од AIDS-а su osobe koje žive sa HIV-om (*Global Network of People Living with HIV - GNP+*).

Ovog dana naglašavaju se izazovi sa kojima se ljudi koji žive sa HIV-om suočavaju zbog prisutne stigme i diskriminacije. Међународни дан има за циљ да подсети да су особе које живе са HIV-ом важне и да уз solidarnost могу да изграде jaču zajednicu koja brine o svakom članu. Težnja osoba inficiranih HIV-om je da žive u svetu bez stigme u kome se svaka osoba poštuje, ceni i ima mogućnost da napreduje, bude prihvaćena i uključena u društvo. Ovo je cilj za zajednicu svih ljudi koji žive sa HIV-om.

Dan sećanja na преминуле од AIDS-а obeležava se u Srbiji 19. put. Ovim povodom planirane su aktivnosti usmerene na promociju zdravih stilova života, informisanje o dostupnim uslugama na lokalnu, prepoznavanje i smanjenje rizičnog ponašanja, promociju značaja pravovremenog testiranja na HIV, kao i stvaranje neosuđujućeg okruženja adekvatnog za rad, obrazovanje i lečenje osoba inficiranih HIV-om. U okviru ovogodišnjeg obeležavanja Dana sećanja na преминуле од AIDS-а planirani su tradicionalni moleban koji će se održati u Beogradu (u 12 časova u prostorijama Čovekoljublja – Dobrotvorne fondacije Srpske pravoslavne crkve, Avgusta Cesarca 25), kao i promocija i pružanje usluga besplatnog i anonimnog savetovanja i testiranja na HIV.

Procenjuje da je u svetu krajem 2022. godine 39 miliona osoba živelo sa HIV-om. Od početka epidemije osamdesetih godina prošlog veka više od 40 miliona osoba je umrlo od AIDS-a, od kojih je 630.000 umrlo u 2022. godini, što je za 55% manje nego 2010. godine kada je umrlo 1,4 miliona osoba.

U cilju eliminacije HIV infekcije kao javnozdravstvenog problema potrebno je da u svakoj zemlji do 2025. godine 95% svih osoba inficiranih HIV-om bude dijagnostikovano, zatim da 95% dijagnostikovanih HIV+ osoba bude na lečenju antiretrovirusnim lekovima i da 95% osoba na lečenju ima nemerljivu količinu virusa u krvi.

Procenjuje se da od tri miliona osoba koje su živele sa HIV-om u regionu Evrope krajem 2022. svaka četvrta osoba nije znala da je inficirana ovim virusom, tj. bilo je dijagnostikovano 72% svih osoba koje žive sa HIV-om u Evropi, 63% je bilo na ART, a 60% je imalo virusnu supresiju.

Tokom 2022. godine u svetu 77% odraslih i 57% dece dobi do 14 godina koja žive sa HIV-om primalo je doživotnu antiretrovirusnu terapiju (29,8 miliona osoba sa dijagnostikovanom HIV infekcijom svih uzrasta, tj. skoro četiri puta više u odnosu na 7,7 miliona u 2010. godini). U skladu sa preporukama SZO, svih 39 miliona osoba koje žive sa HIV-om treba da budu na antiretrovirusnoj terapiji, odnosno lečenje treba započeti čim se HIV infekcija dijagnostikuje – najbolje u ranom stadijumu da bi efekti terapije bili ne samo dobitni za osobe inficirane HIV-om, u smislu dugog i produktivnog života, već i da bi se redukovao prenos HIV infekcije na druge osobe.

U Evropi polovina novodijagnostikovanih osoba inficiranih HIV-om je dijagnostikovana u kasnom stadijumu HIV infekcije, slično kao i u našoj zemlji. Kasno postavljena dijagnoza HIV infekcije je povezana sa povećanim rizikom od obolevanja i umiranja, slabijim odgovorom na terapiju, povećanim troškovima zdravstvene zaštite i povećanim rizikom za dalje prenošenje. Kasno dijagnostikovana

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
Ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

HIV infekcija znači da osoba ima 11 puta veću verovatnoću da premine unutar godinu dana od testiranja nego ako je testirana nakon prve izloženosti HIV-u.

U Republici Srbiji se sprovodi Strategija za prevenciju i kontrolu HIV infekcije i AIDS-a za period 2018–2025. U strateškom dokumentu akcenat je stavljen na prevenciju i povećanje obima testiranja na HIV u zdravstvenim ustanovama i u zajednici u cilju ranog dijagnostikovanja inficiranih osoba, kao i na lečenje i podršku osoba koje žive sa HIV-om, zaštitu ljudskih prava i eliminaciju stigme i diskriminacije prema osobama inficiranim HIV-om i populacijama u većem riziku, kao i uspostavljanje standarda kvaliteta u programima prevencije.

U borbi protiv stigme i diskriminacije osoba koje žive s HIV-om značajna je uloga i zakonodavstva, institucija i zajednice u celini. Stigma i diskriminacija prema osobama koje žive sa HIV-om u Srbiji i njihovi uzroci i posledice prepreka su u sprovođenju preventivnih aktivnosti, a jedna od posledica je nedovoljan broj osoba koje se odlučuju na testiranje

Izvor: IZJZ Srbije „dr Milan Jovanović Batut“